

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรม ในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้อง มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยรู้จักรักษาผลประโยชน์ ส่วนรวมและของประเทศชาติรวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทยและความรู้อันเป็นสากลตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นความมุ่งหมาย ของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไข เพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 เพื่อให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของการจัดการศึกษา จำเป็นต้องมีการขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจึงมีการบัญญัติมาตรฐาน และการประกันคุณภาพการศึกษาไว้ใน หมวด 6 มาตรา 47 บัญญัติไว้ว่าให้มีระบบ การประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอก ระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎกระทรวงว่าด้วยระบบและหลักเกณฑ์ การประกันคุณภาพภายในของการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การอาชีวศึกษา การอุดมการณ์ศึกษา และการประกันคุณภาพ ภายนอกไว้ในฉบับเดียวกัน ในมาตรา 4 “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเองหรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่ กำกับดูแลสถานศึกษานั้น และ “การประกันคุณภาพการศึกษาภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

จากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคลหรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา นอกจากนี้หลักการสำคัญข้อหนึ่งคือ ให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษาโดยที่กำหนดให้ “มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา” เป็นภารกิจสำคัญหมวดหนึ่งที่สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องดำเนินการอีกทั้งต้องเป็นไปตามระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้กำหนดด้วย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 1)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพตามมาตรฐาน ผู้ที่จบการศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร/สถานประกอบการที่รับช่วงผู้จบการศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงาน มีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมีคุณภาพได้มาตรฐาน แม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษาทุกแห่ง มีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษา กำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นบุคคลสำคัญที่สุดที่สถานศึกษา(ซึ่งหมายถึงผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคนในสถานศึกษา)ต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะคิดทำกิจกรรมใดหรือโครงการใดก็ตามผู้เรียนจะต้องได้รับผลหรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวังกระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบันและต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืนผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในสถานศึกษาต้องมีการทำงานที่มุ่งประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยมีความตระหนัก รับผิดชอบและเห็นคุณค่าของการทำงานเป็นระบบมีคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายและดำเนินกิจกรรม/โครงการที่ใช้ผลการประเมินตนเองผลการประเมินคุณภาพจากองค์กรภายนอกหรือผลการวิจัยที่สถานศึกษาจัดทำขึ้นเพื่อแก้ปัญหาหรือพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษาเองตลอดจนใช้ผลการวิจัยอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเป็นฐานในการกำหนดเป้าหมายคุณภาพผู้เรียน การติดตามตรวจสอบและปรับปรุงงานเป็นระยะจะ

ช่วยให้งานบรรลุผลได้อย่างดีและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า3) ผลที่เกิดกับผู้เรียนก็จะเป็นที่พึงพอใจกับผู้ปกครองชุมชนและ
องค์กรหรือสถานประกอบการที่รับช่วงต่อจากสถานศึกษาด้วยการดำเนินงานที่ทุกคนมี
จิตสำนึกและความรับผิดชอบร่วมกันเช่นนี้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของ
สถานศึกษาจะเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษาที่แท้จริงและมีการพัฒนาอย่าง
ต่อเนื่องจนเป็นวิถีชีวิตในการทำงานของทุกคนเป็นวัฒนธรรมขององค์กรที่ยึดคุณภาพ
ผู้เรียนฝังแน่นอยู่ในจิตใจ

โดยการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในระดับสถานศึกษานั้นคือหน้าที่หลัก
ของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนโดยมีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
เป็นเป้าหมายซึ่งในปัจจุบันกำหนดในรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ฉะนั้น
ในการคิดกิจกรรม/โครงการหรือพัฒนานวัตกรรมใดต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียนได้
ความสำเร็จในการจัดการศึกษาใช้แนวคิดในการขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งโดยคำนึงถึงองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วน
ที่เชื่อมโยงกัน คือ 1) การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน 2) การนำองค์กร
และการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ 3) การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความเป็นผู้นำ
การสอนอย่างมืออาชีพ 4) การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงและ 5) การมีส่วนร่วม
ของผู้ปกครองครอบครัว และชุมชนสถานศึกษาที่มีระบบบริหารจัดการด้วยวงจรคุณภาพ
นำโดยผู้บริหารที่เป็นผู้นำทางวิชาการสูงย่อมมีการพัฒนาคณะครูอาจารย์ให้เป็นบุคลากร
ที่มีความสามารถทางวิชาการ มีภาวะผู้นำเช่นเดียวกัน ดังนั้น การจัดการเรียนการสอน
ย่อมมีประสิทธิภาพ ชอบที่จะกำหนดเป้าหมายที่ท้าทายแสวงหาวิธีการหรือนวัตกรรมใหม่
ที่จะทำให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ จัดการเรียนรู้ที่สนุกกระตุ้นให้คิดและทดลองทำ
ความสนุกในการเรียนรู้ทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันและกัน การจัดการศึกษาได้รับ
ความร่วมมืออย่างดีจากผู้ปกครอง ครอบครัวและชุมชน อันเนื่องมาจากการที่ทุกคน
ทุกฝ่ายมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกันจากความเชื่อมโยงของการปฏิบัติงาน
ดังกล่าวมั่นใจได้ว่าผู้เรียนต้องมีคุณภาพได้มาตรฐานตามที่สถานศึกษากำหนดอย่าง
แน่นอน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 10)

การจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานมีการประเมิน ติดตาม
และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาทั้งการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมินคุณภาพ
ภายนอก ใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ในการพัฒนา ส่งเสริม สนับสนุน กำกับดูแล และติดตาม ตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้ 1) มาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน จำนวน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้ 2) มาตรฐานด้านการจัดการศึกษา จำนวน 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้ 3) มาตรฐานด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ 4) มาตรฐานด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ และ 5) มาตรฐานด้านการส่งเสริม จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้ (ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1-6) การประเมินคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ กำหนดค่าน้ำหนักคะแนนของมาตรฐานและตัวบ่งชี้แตกต่างกันตามความสำคัญโดยระดับคุณภาพที่ถือว่าเป็นระดับพื้นฐานที่ผู้เรียนหรือโรงเรียนจะต้องสามารถทำได้ถูกกำหนดไว้ใน ระดับที่ 3 ดังนั้นในการพิจารณาคุณภาพ ในแต่ละรายตัวบ่งชี้ รายมาตรฐาน รายด้าน และการสรุปภาพรวมของสถานศึกษา จะคำนวณเป็นรายตัวบ่งชี้ก่อนจะนำไปสู่การคำนวณราย มาตรฐาน และรายด้าน โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยของมาตรฐาน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 143 - 153)

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ผ่านมา มีการประเมิน ติดตาม และตรวจสอบคุณภาพการศึกษา ทั้งการประเมินคุณภาพภายใน และการประเมิน คุณภาพภายนอก เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทางการศึกษา หรือ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในการศึกษา มั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมี คุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนักแต่คุณภาพการศึกษา ของประเทศไทยก็ยังไม่ค่อยจะดีขึ้น จะเห็นได้จากการทดสอบ การประเมินการประกัน คุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาของไทยในปี 2558-2559 ประเทศไทย อยู่ในลำดับ ที่ 89 จาก 140 ประเทศ จากการจัดลำดับคุณภาพการศึกษาของ World Economic Forum ถือว่าอยู่ในระดับต่ำทั้งที่มีการลงทุนในเรื่องงบประมาณด้านจัดการศึกษา ในระดับสูง คิดเป็นร้อยละ 20 ของงบประมาณทั้งหมดของประเทศ เป็นเงินประมาณ 5 แสนล้านบาท ใกล้เคียงกับประเทศสิงคโปร์ ญี่ปุ่น สหรัฐ ซึ่งได้รับการประเมิน การประกัน คุณภาพและการพัฒนามาตรฐานการจัดการศึกษาอยู่ในลำดับต้นๆ (กระทรวงศึกษาธิการ, หน้า 24 - 39)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษา เขต 22 เป็นหน่วยงานหนึ่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ ติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 8 องค์ประกอบดังนี้ 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษา

ของสถานศึกษา 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่องโดยยังคงให้สถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย ซึ่งได้แก่มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษามีการพัฒนา และประเมินตนเองอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกปี ใช้กระบวนการบริหารที่ดี สร้างการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายในการบริหารและการศึกษา มุ่งให้การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาเป็น “การประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด” (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 1-4) ตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามแนวทาง ให้บรรลุผลตามเกณฑ์ของมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน และตามเกณฑ์ของสถานศึกษา ที่กำหนดไว้เพื่อพัฒนา และยกระดับคุณภาพผู้เรียน คุณภาพการจัดการศึกษา คุณภาพด้านการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ คุณภาพด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา รวมทั้งคุณภาพด้านมาตรการส่งเสริม เพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ส่งผลให้การประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุมสามระหว่าง ปี พ.ศ.2554 – 2558 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 จำนวน 81 โรงเรียน ผ่านการรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม จำนวน 33 โรงเรียน และไม่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม จำนวน 48 โรงเรียน(สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาองค์การมหาชน, 2558, หน้า 2-6) จะเห็นได้ว่าถึงแม้โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 พัฒนาการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา แต่ยังประสบปัญหาคุณภาพการศึกษาที่ตกต่ำ เช่นในเรื่องของผลการทดสอบระดับชาติ (O-Net) ปีการศึกษา 2557 เป็นต้น ส่งผลให้โรงเรียนที่รับการประเมินคุณภาพภายนอกครอบคลุม ปี พ.ศ. 2554 – 2558 ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 มีจำนวนไม่ถึงร้อยละ 50 ที่ได้รับการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา จึงจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยการดำเนินงานต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อนำไปสู่ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพการจัดการเรียนรู้ที่คำนึงถึงผลอันเกิดขึ้นกับผู้เรียนเป็นสำคัญที่สุด

ด้วยเหตุผลและความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัย การดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพราะให้รู้ถึงปัจจัยที่จะช่วยขับเคลื่อนการดำเนินงาน ประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ให้มีประสิทธิภาพและเกิด ประสิทธิภาพและเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก และเป็นข้อมูลให้ผู้บริหาร นำไปใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพให้เป็นไปตาม มาตรฐานสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจุดหมายที่ยกระดับมาตรฐานการศึกษาเพื่อวางแผน พัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างมีทิศทาง ถูกต้อง และบริหารการศึกษาได้อย่าง มีคุณภาพต่อไป

คำถามการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดคำถามการวิจัยไว้ ดังต่อไปนี้

1. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับใด
2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิด ของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับใด
3. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร สถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพ การดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนต่างกัน แตกต่างกัน หรือไม่อย่างไร

4. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในตำแหน่งและขนาดของโรงเรียนต่างกันแตกต่างกันหรือไม่อย่างไร

5. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และ ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

6. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใต้บ้าง ที่มีอำนาจพิจารณาประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

7. แนวทางการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดความมุ่งหมายของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. เพื่อศึกษาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
4. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
6. เพื่อหาอำนาจพยากรณ์ของปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอนและประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
7. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22

สมมติฐานการวิจัย

ผู้วิจัยได้ตั้งสมมติฐานการวิจัย ดังนี้

1. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อยู่ในระดับมาก
3. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน
4. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่ง ประสบการณ์ในตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน แตกต่างกัน
5. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษากับประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสัมพันธ์กันในทางบวก

6. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาอย่างน้อย 1 ตัวมีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศสำหรับผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 นำไปประกอบการวางแผนพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาได้อย่างถูกต้อง และบริหารการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการวิจัยจะเป็นข้อมูลสารสนเทศพื้นฐานสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต22 เพื่อประกอบการพิจารณาให้มีการสนับสนุนส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป
3. ผลการวิจัยจะเป็นแนวทางในการนำปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มาใช้ในการบริหารงานในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22 และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต อื่นๆ
4. เป็นข้อเสนอแนะให้โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต22 นำผลการวิจัยที่ได้ไป พิจารณาประกอบการวางแผนปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน
5. เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาได้ใช้เป็นแนวทางในการวางแผนการจัดการศึกษา การให้ความช่วยเหลือแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลยิ่งขึ้นและเป็นไปเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยเรื่องปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ซึ่งได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 จำนวน 2,540 คน จำแนกเป็น

1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 167 คน

1.1.2 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 81 คน

1.1.3 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 81 คน

1.1.4 ครูผู้สอน จำนวน 2,130 คน

1.1.5 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 81 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้างานวิชาการ ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ครูผู้สอน และประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 สุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 2,540 คน ใช้การคำนวณจากตารางของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, pp. 607-610, อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 43) จากนั้นสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) โดยใช้ขนาดโรงเรียนเป็นชั้น (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, หน้า 47-48) มีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน จำแนกเป็น

1.2.1 ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 57 คน

1.2.2 หัวหน้างานวิชาการ จำนวน 57 คน

1.2.3 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 57 คน

1.2.4 ครูผู้สอน จำนวน 135 คน

1.2.5 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 57 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สำนักบริหารงานกมัธยมศึกษาตอนปลายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2552, หน้า 1-93) แนวทางการประเมินคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประเมินคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1-148) แนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน(กระทรวงศึกษาธิการ, 2554, หน้า 1-94)และประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ด้าน คือ 1) ด้านคุณภาพผู้เรียน 2) ด้านการจัดการศึกษา 3) ด้านคุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ 4) ด้านอัตลักษณ์ของสถานศึกษา 5) ด้านมาตรการส่งเสริม (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 17-139)

3. ตัวแปรที่จะศึกษาได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) มี 3 ตัวแปร

ได้แก่

3.1.1 สถานภาพการดำรงตำแหน่งประกอบด้วย

3.1.1.1 ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.1.2 หัวหน้างานวิชาการ

3.1.1.3 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของ

สถานศึกษา

3.1.1.4 ครูผู้สอน

3.1.1.5 ประธานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3.1.2 ประสบการณ์ในตำแหน่ง

3.1.2.1 น้อยกว่า 5 ปี

3.1.2.2 5-10 ปี

3.1.2.3 มากกว่า 10 ปี

3.1.3 ขนาดของโรงเรียน

3.1.3.1 ขนาดเล็ก

3.1.3.2 ขนาดกลาง

3.1.3.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) มี 2 ตัวแปร ได้แก่

3.2.1 ปัจจัยการดำเนินงาน ตามสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ข้อ คือ

3.2.1.1 การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน

3.2.1.2 การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ

3.2.1.3 การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและความเป็นผู้นำ

การสอนอย่างมืออาชีพ

3.2.1.4 การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง

3.2.1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครอบครัวและชุมชน

3.2.2 ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 ด้าน คือ

3.2.2.1 คุณภาพผู้เรียน

3.2.2.2 การจัดการศึกษา

3.2.2.3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

3.2.2.4 อัตลักษณ์ของสถานศึกษา

3.2.2.5 มาตรการส่งเสริม

4. ขอบเขตด้านระยะเวลา

พ.ศ. 2559 – 2560

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด หลักการ กระบวนการ วิธีการที่ประสบความสำเร็จ จากเอกสาร และงานวิจัยต่างๆ เพื่อนำมาเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

1. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาที่ส่งผลสำเร็จในการขับเคลื่อนการดำเนินงาน ตามระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีความเข้มแข็งโดยคำนึงถึงองค์ประกอบ 5 ข้อ ที่เชื่อมโยงกัน

(สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554, หน้า 13) ประกอบด้วย

- 1.1 การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน
- 1.2 การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ
- 1.3 การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและความเป็นผู้นำการสอนอย่างมืออาชีพ

อาชีพ

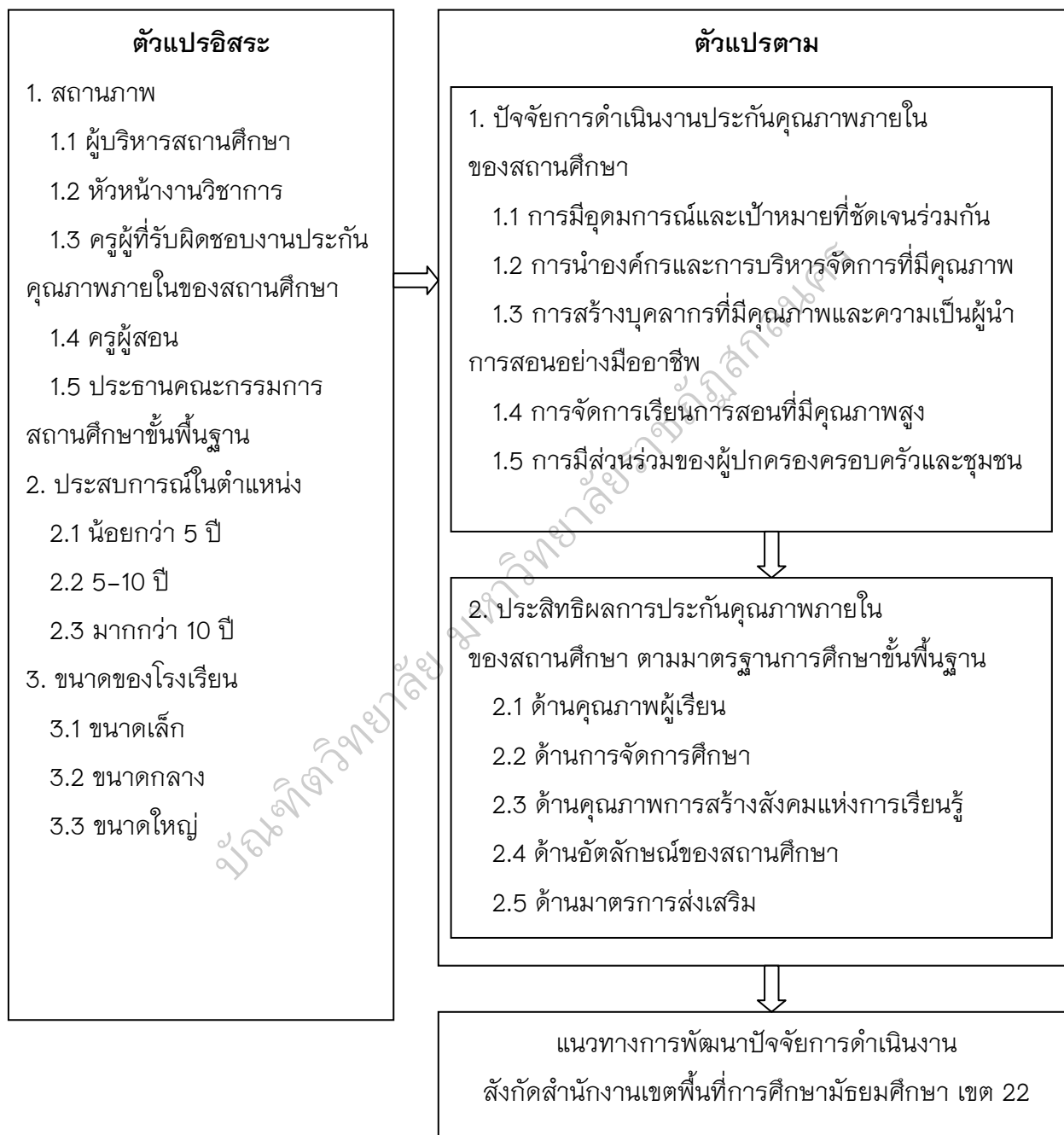
1.4 การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูงภายใต้สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย เชื้อการเรียนรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

- 1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองครอบครัวและชุมชน

2. มาตรฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เพื่อให้การนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงได้จัดทำคำอธิบายและระดับคุณภาพ พร้อมทั้งเกณฑ์การผ่านมาตรฐานการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษา ตลอดจนเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นเครื่องมือในการควบคุม ตรวจสอบ และประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา แบ่งเป็น 5 ด้าน 15 มาตรฐาน ผู้วิจัยได้นำมาตราฐานการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา 5 ด้าน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2554, หน้า 1-6) มาเป็นประสิทธิผลในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 2.1 คุณภาพผู้เรียน
- 2.2 การจัดการศึกษา
- 2.3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
- 2.4 อัตลักษณ์ของสถานศึกษา
- 2.5 มาตรการส่งเสริม

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัยปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยเรื่องปัจจัยการดำเนินงานที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 เพื่อให้มีความเข้าใจและชัดเจนมากยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะของการวิจัย ไว้ดังนี้

1. ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง การกระทำที่สนับสนุนการปฏิบัติงานในโรงเรียนส่งผลถึงประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาซึ่งได้รับการพิจารณาว่าส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อประสิทธิผลของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ดังนี้

1.1 การมีอุดมการณ์และเป้าหมายที่ชัดเจนร่วมกัน หมายถึง สถานศึกษามีการกำหนดทิศทางให้บุคลากรผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาสถานศึกษา ร่วมคิดจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาร่วมกับผู้บริหาร เพื่อช่วยกันกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย เจ็อนไข ภาพแห่งความสำเร็จเพื่อครอบคลุมภารกิจ กำหนดกรอบการดำเนินงานตามแนวทางการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ความรับผิดชอบในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้ง ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้เรียน กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้รับรู้และเข้าใจในการบริหารจัดการคุณภาพที่มีการแสดงเป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงานที่ชัดเจน มีแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่ทิศทางที่ต้องการ โดยการขับเคลื่อนที่ยึดสถานศึกษาเป็นฐาน ด้วยความร่วมมือ และความรับผิดชอบของบุคลากรในสถานศึกษาตลอดจน กำกับ ดูแล ส่งเสริม สนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด

1.2 การนำองค์กรและการบริหารจัดการที่มีคุณภาพ หมายถึง ผู้บริหารกำหนดทิศทางในการทำงาน และตั้งเป้าหมายความสำเร็จที่ชัดเจนมีความมุ่งมั่นที่จะไปสู่เป้าหมายนั้นให้จงได้ มีความเป็นผู้นำทางวิชา มีความคิดริเริ่ม มีวิสัยทัศน์ รอบรู้เป็นที่พึ่งทางวิชาการให้แก่ผู้ได้บังคับบัญชาได้ มีความสามารถในการจัดองค์กร บริหารจัดการให้ครูสอนเพียงพอ มอบหมายงานให้กับบุคลากรให้เหมาะกับศักยภาพ สอดรับภาระและปริมาณงาน ใช้หลักการกระจายอำนาจในการมีส่วนร่วมในการบริหาร ส่งเสริมให้มีการจัดหลักสูตรสถานศึกษาที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น ส่งเสริมพัฒนา

นวัตกรรม การพัฒนาบุคลากร พัฒนาผู้เรียน ให้เป็นผู้มีความสมบูรณ์รอบด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทำให้บุคลากรทุกคนในสถานศึกษาตระหนักถึงหน้าที่ที่รับผิดชอบ แม้งานสอนจะเป็นงานหลัก แต่หน้าที่พิเศษที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียนเป็นหน้าที่ที่ครูปฏิเสธไม่ได้ ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องทำให้ครูทุกคนรักในงานสอน มีการทำงานและเก็บงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดสารสนเทศที่มีความหมาย และสามารถนำไปใช้ตามความมุ่งหมายทันการ

1.3 การสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพและความเป็นผู้นำ หมายถึง ครูที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษาต้องมีความรักศรัทธาในอาชีพเมตตาและเอาใจใส่ลูกศิษย์ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูกศิษย์หมั่นพัฒนาตนเองในด้านความรู้ เทคโนโลยี คุณธรรม จริยธรรม เข้ากับผู้ปกครองและชุมชนได้ดีทำงานร่วมกับผู้อื่น เป็นทั้งผู้นำ และผู้ตามในการทำงาน และครูต้องคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน จัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงามให้กับผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ

1.4 การจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพสูง หมายถึง โรงเรียนมีห้องเรียนห้องปฏิบัติการอาคารเรียนที่มั่นคง รวมถึงห้องน้ำที่ได้มาตรฐาน มีสภาพแวดล้อมที่สะอาดร่มรื่น มีแหล่งเรียนรู้ตามความจำเป็น และความต้องการในวิชาเรียนหรือตามบริบทของโรงเรียน ใช้งานจากแหล่งเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์ ทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในโรงเรียนได้อย่างมีความสุข มีความปลอดภัย ส่งผลถึงความสำเร็จในการจัดการเรียนการสอนของครู และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนด้วย

1.5 การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ครอบครัว และชุมชน หมายถึง บทบาทของชุมชนในการที่เข้าร่วมจัดการศึกษา เช่น การมีส่วนร่วมในการจัดและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งที่บ้านและที่สถานศึกษาการกำหนดนโยบายเป้าหมายการจัดการศึกษาแก่สถานศึกษาการประชาสัมพันธ์สนับสนุนกิจกรรมทางการศึกษา การเป็นผู้สนับสนุนทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษาและการตรวจสอบการจัดการศึกษา

2. ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพ และมาตรฐานการศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานภายนอก แล้วโรงเรียนบรรลุตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่พึงปรารถนาหรือเป็นไป

ตามที่คาดหวังประสิทธิผลพิจารณาจากการนำผลของงาน โครงการ หรือกิจกรรม ที่ได้รับการเปรียบเทียบเกี่ยวกับวัตถุประสงค์หรือเป้าหมาย จำนวน 5 ด้าน 15 มาตรฐาน 65 ตัวบ่งชี้ ในแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ได้กำหนดอธิบาย ประเด็นการพิจารณาระดับคุณภาพ ของตัวบ่งชี้ นั้น ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ โดยกำหนดระดับคุณภาพ 3 เป็นค่ากลางที่ผู้เรียน ครู หรือผู้บริหารสถานศึกษา ควรบรรลุตามเกณฑ์การดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเมื่อได้รับการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพการจัดการศึกษาการประเมินผล และการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา จากภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาหรือบุคคล หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรองเพื่อเป็นการประกันคุณภาพและให้มีการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนี้

2.1 ด้านคุณภาพผู้เรียน หมายถึง ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ มีคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ มีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง รักเรียนรู้และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบ คิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจแก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล มีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร มีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต จำนวน 6 มาตรฐาน 26 ตัวบ่งชี้

2.2 ด้านการจัดการศึกษา หมายถึง คุณภาพของครู ผู้บริหารสถานศึกษา คณะกรรมการสถานศึกษา หลักสูตรและกิจกรรมของสถานศึกษา รวมทั้งสภาพแวดล้อมและการบริการ จำนวน 6 มาตรฐาน 33 ตัวบ่งชี้

2.2.1 คุณภาพของครู หมายถึง คุณภาพของตัวครู และคุณภาพการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผลของครู

2.2.2 คุณภาพของผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง การบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา การบริหาร (Administration) และการจัดการ (Management) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนให้เกิดการดำเนินงานบรรลุเป้าหมาย

2.2.3 คุณภาพของคณะกรรมการสถานศึกษา หมายถึง กลุ่มบุคคลที่มีส่วนผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนการจัดการศึกษาของสถานศึกษาได้แก่กรรมการสถานศึกษาหรืออาจเรียกเป็นอย่างอื่น เช่น คณะกรรมการบริหารสถานศึกษาจะทำหน้าที่ส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินกิจการด้านต่างๆ ของสถานศึกษา อันหมายรวมทั้งการบริหารวิชาการ การบริหารงานบุคคล และหน้าที่อื่นตามที่ระเบียบกำหนด

2.2.4 คุณภาพของสภาพแวดล้อมและการบริการ หมายถึง

สภาพแวดล้อมและการบริการก็เป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา สถานศึกษาที่มีห้องเรียน ห้องปฏิบัติการ อาคารเรียนที่มั่นคงและสะอาด มีแหล่งเรียนรู้ เพียงพอทำให้นักเรียนดำเนินชีวิตอยู่ในสถานศึกษาได้อย่างมีความสุขปลอดภัย มีคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งจะส่งผลถึงความสำเร็จในการเรียนด้วย

2.3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารและครูต้อง สร้างศรัทธาและฟื้นฟูบทบาทการเป็นผู้นำชุมชนด้านการศึกษาให้มาก ต้องสร้างความตระหนัก และความเข้าใจในการมีส่วนร่วมพัฒนาสถานศึกษา ไม่ใช่เพียงแค่สนับสนุนด้านวัตถุเท่านั้น แต่ตัวบุคลากรและองค์กรในท้องถิ่นเอง สามารถเป็นสื่อการเรียนรู้ซึ่งกันและกันได้รวมทั้งสามารถสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และเข้าถึงการเรียนรู้ได้ ทั้งระดับตนเองและสังคมเกิดการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

2.4 อัตลักษณ์ของสถานศึกษา หมายถึง การพัฒนาคุณลักษณะของ ผู้เรียนเป็นการเฉพาะของตนเอง อัตลักษณ์โดดเด่นของผู้เรียนที่สถานศึกษาต้องการให้เกิด สถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมโครงการที่เป็นจุดเน้นหรือโดดเด่นของสถานศึกษา ซึ่ง สถานศึกษาปฏิบัติจนได้รับการยอมรับจากบุคคล ทั้งในระดับชุมชนและในวงกว้าง ส่งผล สะท้อนเป็นคุณลักษณะเฉพาะของผู้เรียน เพราะสถานศึกษาแต่ละแห่งมีบริบทที่แตกต่าง กัน จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

2.5 มาตรการส่งเสริม หมายถึง สถานศึกษาต้องปฏิบัติงานตามนโยบาย ของรัฐบาลและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมที่เปลี่ยนแปลง เช่น การ ปฏิรูปการศึกษา การส่งเสริมและสืบสานโครงการตามพระราชดำริ และหลักปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง การส่งเสริมประชาธิปไตยในสถานศึกษา การป้องกันสิ่งเสพติด การพร้อมรับการเป็นสมาชิกประชาคมอาเซียน การอนุรักษ์พลังงาน ฯลฯ รวมทั้ง สถานศึกษายังต้องแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนและสถานศึกษาอีกด้วย สถานศึกษา ต้องมีการดำเนินงานเพื่อยกระดับมาตรฐาน และพัฒนาสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ โดย สถานศึกษาจะเป็นผู้กำหนดมาตรการส่งเสริมของสถานศึกษาเอง และเสนอหน่วยงานต้น สังกัดให้การรับรองการกำหนดตัวบ่งชี้มาตรการส่งเสริมของสถานศึกษา จำนวน 1 มาตรฐาน 2 ตัวบ่งชี้

3. สถานภาพการดำรงตำแหน่ง หมายถึง บทบาทที่ได้รับตามคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งหรือ ได้รับการแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับ ตามบทบาทหน้าที่ แบ่งเป็น

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษารองผู้บริหารสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22

3.2 หัวหน้างานวิชาการ หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา ให้ทำหน้าที่หัวหน้างานวิชาการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22

3.3 ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา ให้ทำหน้าที่งานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22

3.4 ครูผู้สอน หมายถึง ข้าราชการครูที่ได้รับแต่งตั้งจากสถานศึกษา ให้ทำหน้าที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 22

3.5 ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง ผู้ที่ได้รับการสรรหาและการเลือกประธานกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ โดยอาศัยอำนาจตามความในมาตรา 38 แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2546 ประกอบกับกฎกระทรวงกำหนด

4. ประสบการณ์ในตำแหน่ง หมายถึง เวลาในการปฏิบัติงานตามบทบาทที่ได้รับตามคำสั่งให้ดำรงตำแหน่งหรือได้รับการแต่งตั้ง เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งที่ได้รับ มอบหมาย ตามบทบาทหน้าที่

4.1 ประสบการณ์น้อยกว่า 5 ปี หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งน้อยกว่า 5 ปี

4.2 ประสบการณ์ 5-10 ปี หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งตั้งแต่ 5 ปี ถึง 10 ปี

4.3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี หมายถึง ผู้ที่ปฏิบัติงานในตำแหน่งมากกว่า 10 ปี

5. ขนาดของโรงเรียน หมายถึง การแบ่งขนาดสถานศึกษา ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน นักศึกษา และสถานศึกษาเพื่อรับรางวัลพระราชทาน ประจำปีการศึกษา 2554 โดยให้นับรวมนักเรียนทั้งระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและมัธยมศึกษาตอนปลาย ดังนี้

5.1 ขนาดเล็ก หมายถึง โรงเรียนมีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 500 คน

5.2 ขนาดกลาง หมายถึง โรงเรียนมีจำนวนนักเรียน 501-1,500 คน

5.3 ขนาดใหญ่ หมายถึง โรงเรียนมีจำนวนนักเรียน 1,501 คนขึ้นไป

6. แนวทางพัฒนาประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน หมายถึง การเสนอแนวทางในการพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการนำผลการศึกษาที่พบว่า ปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านใดด้านหนึ่ง ที่มีอำนาจผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 22 โดยผู้วิจัย นำปัจจัยการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ที่มีอำนาจผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญนำเสนอวิธีการพัฒนาปัจจัยดังกล่าว แล้วผู้วิจัย สรุปรวมและจัดกลุ่มนำเสนอเป็นรายชื่อ